

Forhandlingen genoptoges.

Statsministeren (H. C. Hansen): Jeg tror, det er en stor tilfredsstillelse for de allerfleste af os, at det på det udenrigspolitiske område kan konstateres, at der er en bred overensstemmelse om den linje, som er Danmarks. Der vil naturligvis i enkelte situationer kunne opstå debat om den ene eller den anden særlige disposition, det ene eller det andet særlige standpunkt, men det har glædet mig, at ingen af ordførerne for de demokratiske partier har gjort indvendinger mod de udenrigspolitiske betragtninger, som er indeholdt i åbningstalen, men tværtimod har givet dem en understregning. Det er forhåbentlig også muligt forsat at opretholde denne brede overensstemmelse.

Om det indenrigspolitiske kan vel ikke helt det samme siges. De traditionelle beklagelser over åbningstalens svagheder, mangelfuldhed eller dens utilstrækkelige gennemgang af lovgivningsområder o. s. v. har ej heller manglet i år. Det siges omtrent med de samme vendinger hvert eneste år, uanset hvem der har regeringen, og det vinder altså ikke i originalitet ved denne evige gentagelse.

Man kan drøfte, som man gør det i pressen, om åbningstalen skal have en bredere karakter, være en mere almen redegørelse, der altså skulle afløse den ret stramme form, som hidtil har været anvendt. Men det er formsspørgsmål. Hovedsagen er, om åbningstalen påpeger de vigtigste hovedlinjer for regeringens politik i den kommende tid, og det gør den. Så må den til enhver tid siddende regering afvente den til enhver tid siddende oppositions fast tilbagevendende bemærkninger om, at åbningstalen ikke har været oplysende nok.

Hvis jeg skal samle mit indtryk af oppositionens ordførertaler i går under én bestemt sentens, så er det denne: lad os tale om noget andet. Det gælder lige fra det ærede medlem hr. Erik Eriksen til det ærede medlem hr. Aksel Larsen. Det forstår jeg egentlig godt. Jeg tror ikke, folketinget på noget tidligere tidspunkt har kunnet debattere en åbningstale på baggrund af en gunstigere økonomisk situation for landet end den, der foreligger i dag. Og så kan man for min skyld diskutere, hvad der er rege-

ringens skyld, ansvar og ære, og hvad der tilkommer andre kræfter og faktorer. Jeg ved kun én ting ganske nøjagtigt og præcist, nemlig, at hvis det var gået anderledes, hvis vi i dag havde haft vanskeligheder, hvis valutastillingen havde været ringe, hvis beskæftigelsen havde været lav, hvis erhvervene havde dårlige tider, så ville hele ansvaret ubegrænset være blevet til-delt regeringen.

Det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at en egentlig diskussion om enkeltheder i oppositionens såkaldte fællesprogram formentlig bør afvente forslagernes fremsættelse og behandling. Det lyder særdeles forstandigt. Det er vist endda så meget mere nødvendigt, som de hidtidige skematiske opstillinger vanskeliggør en egentlig reel bedømmelse både af den økonomiske rækkevidde og af virkningerne for de enkelte befolkningsgrupper. Jeg noterede mig netop det ærede medlems henvisning til senere debat om enkeltheder på baggrund af udtalelserne om åbningstalen. Her mente man jo, at den på en række punkter kun indeholder en meget kortfattet omtale af regeringens hensigter og planer. Sådan må det vel være. Åbningstalen ville blive en uoverskuelig gennemgang af enkeltheder i vidt forskelligt lovgivningsarbejde, hvis den skulle behandle såvel grundtanker som hovedprincipper i de enkelte forslag. Det må naturligvis hensyttes til den egentlige behandling af forslagene. Det er for mig interessant og også værdifuldt at konstatere, at det kan oppositionen udmærket se, når det drejer sig om dens egne tanker, dens egne planer, medens den derimod ikke kan godkende det for regeringspartierne vedkommende.

Må jeg her gøre nogle bemærkninger til indlæg om markedsplanerne og om spørgsmål vedrørende Grønland og Færøerne, som har været inddraget i åbningsdebatten.

Det ærede medlem hr. Erik Eriksen ønskede oplysning om udviklingen i retning af en stor europæisk markedsdannelse mellem medlemmerne af OEEC. Det ærede medlem ville især have noget at vide om den danske regerings indsats i denne retning.

Jeg vil da gerne endnu en gang bekræfte, at den danske regering betragter de syv landes frihandelsområde som en foreløbig løs-